

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

„Народ, излази свакога дана по подне.

Штампариа се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

САВЕТОВАЊЕ У МОСКВИ

У Русији су се сви заложили да среде стање створено револуцијом. Под снажном иницијативом г. Керенског, сви слојеви руског народа, сви његови политички представници и све његове највише установе састали су се на саветовање у Москви. Са свих пријатељских страна гледа се с надом на рад Московског Скупа и с поверењем се очекују резултати тих саветовања. Озбиљна брига за сређивањем државе, која се тако јасно види на свима, снажна енергија, коју су народни вође толико доказали и знатна помоћ која им се указује са стране, дају гаранције да ће се унутрашња управа у Русији консолидовати.

Већ првих дана револуције желело се, да се што пре састане Уставотворна Скупштина, која ће озаконити ново стање. Наваљивало се да се избори одмах изврше а при том се губило из вида, на какве се тешкоће морало наћи, кад се хоће да врше избори посред борбе са непријатељем споља и унутра. Оне су боље уочене тек у току рада и тада је избор за Уставотворну Скупштину одложен.

Па ипак је провизорној влади, која ја показала јединствену увиђавност и енергију и очувала државу у тако тешким данима, потребно било једно саветодавно тело, чисто Народно Веће, колико је могуће компетентно за вођење народних послова, кад већ нема могућности да се изврше избори. Осим самог саветовања, које ће влади извесно бити од драгоцене користи, такав један збор њој је био потребан и као шира потпора за васпостављање власти и као проверавање свог поверења у народу.

Већ првог дана истакнута су најважнија питања, међу којима је главно оно које је третирао у свом говору г. Аксентијев: питање о организацији локалних власти и о стварању је-

дне органске целине од свих њих. Тежња за децентрализацијом, као основно демократска, могла је, у првим данима, местимично да пређе границе, које претпоставља ма какав државни облик у свима приликама а данас нарочито. Влада је до сада са дивном енергијом и храброшћу, успевала да, сузбија и регулише крупније сепаратистичке тежње, али, у борби за инаугурисање своје политике и против унутрашњих непријатеља, није могла још дати општу организацију власти, спроведену до краја. Сад ће, уз помоћ народних преставника свих класа и најбољих руских стручњака успети да привремено, а најбоље што је могуће, реши руско унутрашње питање.

Исто тако важно је питање о снабдевању и о транспорту, које је истакао г. Протоповић. Огромни руски извори сваког богатства никада се нису могли довољно искористити нити распоредити, што је нарочито од значаја, кад је један велики народ, војска, нагомилан на једном месту. Потребно ће бити много истрајности и сарадње свих да се у том погледу постигне потребна организација. Знатну помоћ у том погледу указала је Русији Америка, која јој је лиферовала велики број вагона и локомотива.

За стварање новеслободне Русије врло много су радили и раде сви Савезници. Сви они са симпатијама прате ток догађаја у Русији и у свакој прилици су јој обилато притицали у помоћ, морално и материјално. И сад на овом Скупу, манифестовала се та помоћ у писму г. Вилсона, који обећава Русији сву финансијску и другу материјалну потпору Сједињених Држава.

Са највећом вером може се гледати на консолидовање стања у Русији и на њено ојачање према спољном непријатељу.

ЗВЕЗДИЦЕ

Првих дана по пожару није било хлеба. Куповао се по 10 па и петнаест драгми, један наш избеглица продаје свој за 7 драгми. Не тражи више а не да јевтиније.

— А зашто баш седам? запита га.

— Ја хлеб дајем бесплатно а ових седам драгми то ми је кусур од банке од пре годину и по дана!

Гаргантуа

ЕНГЛЕЗИ ЗА СРБЕ

Лондон, 23 јула

«Обсервер» доноси чланак, у коме се вели: «Ми бисмо изневерили своју рођену прошлост и не бисмо били искрено одани свим идеалима новог времена, када бисмо адвокатисали за италијанско уједињење, а ма и за тренутак почели да се колебамо у погледу уједињења Срба. Ова два народа имају исте интересе и исте непријатеље. Пријатељство веће Србије могло би бити најјача потпора веће Италије.»

КРАЉЕВО ПИСМО

Њ. В. краљ Петар унутро је озакоњ писмо председнику Југословенског Одбора:

»Драги г. Трумбићу, Жалим што Ми стање здравља није допустило, да примим Вас и Ваше другове.

И ако Ја више не водим државне послове, ипак са пажњом пратим рад Југословенског Одбора, чији сте Ви вредни председник, и могу само да му кажем: хвала, за све што је он до сада учинио.

Ја већ припадам прошлости, а Моје Сину остављам у аманет, да тако лепо започето дело уједињења Срба, Хрвата и Словенаца до краја изведе, и надам се да ћете Ви и Ваши другови, у томе великом послу, бити увек уз Њега.

Шаље Вам, Вашим друговима и Југословенском Одбору Моје Краљевско поздравље.

КРИЗА У АУСТРИЈИ

Берн, 16 августа

Специјални дописник «Берлинер Тагблата» из Беча јава да Сајдлер нема успеха у преговорима за стварање једног кабинета парламентарне концентрације. Он не крије да му политичка ситуација у Аустрији изгледа конфузна и да задаје бригае.

«У пољском клубу, шине он, дубоко су незадовољни због хапшења Палсудског. Исто тако бесни су и на аустријску влаку што до сада није одржала обећање грофа Глама, да војну администрацију у Галицији замени цивилном администрацијом. То обећање није одржано због отпора војних елемената.»

СРБИЈА И ИТАЛИЈА

Рим, 16 августа

«Кориере дела Сера» преноси један став из интервјуа, што га је дао Пашин лондонском «Тајису».

Тај став гласи:

«У јркос патњама и разочарењима, Србија остаје непоколебиво верна ствари Савезника, са којом њена ствар и ствар југословенских народа мора победити или пропасти. Скорашњи споразум утврђен на Крфу између Српске Владе, као представника Срба, и представника Срба, Хрвата и Словенаца из Аустро Угарске, покушај је да се припреми пут за остварење једног од ратних циљева Савезника, наиме, оног о осигурању независности и јединства малих народа.»

Он има задатак по нашој жељи, као и жељи наше браће Југословена, да припреми основ за један искрен и срдчан споразум са Италијом, са којом нас везују много заједничких интереса и везе за-

Један социјалистички предлог

После полемије са немачком социјалистичком већином и после дугачког објашњавања о циљевима рата споразумних и централних сила, француска социјална демократија формулисала је своје погледе на демократске циљеве у овом рату. После једног дугог увода, у коме се са лепом аргументацијом устаје против анексија и захтева конвулзација народа у питању своје судбине, француски социјалисти су, у ових неколико чланака, изнели своје захтеве о путу ка миру:

I

Освајачи одмах морају евакуисати окупиране земље. Оне морају бити слободне од сваке потчињености. Оне морају бити рестауриране по свом територијалном интегритету, политичком и економском.

II

Белгија и Луксенбург, чија је неутралност повређена, морају добити пуну накнаду од оних који су извршили ту повреду.

III

Француска социјалистичка странка тражи успостављање

квалитети. Ми смо уверени, да једино искреним и равноправним споразумом са племенитим италијанским народом, могу бити заштићени наши заједнички интереси и заједничка сигурност.

Ми имамо истог непосредног непријатеља — Аустро-Угарску — и, као и Италијани, уверени смо, да без ослобођења народа угњетаваних од Аустро-Угарске неће бити успешно слоњена снага најјачег непријатеља Савезника, — милитаристичке Немачке. Принципи на којима ће се остварити наша нова Српско-Хрватско-Словеначка Држава, истоветни су са оним принципима на којима је Италија отпочела своју величину, и уверени смо, да, руку под руку и искреним пријатељством са Италијом, можемо знатно допринети триумфу заједничке ствари.»

СРПСКИ ИНВАЛИДИ

—:—

У Лион је стигао из Швајцарске један воз, који је довезао 380 тешких рањеника српских из Аустро-Угарске. Са њима је дошао и један тешки рањеник француски који је био заробљен од Бугара. Ово је први пут да нам стижу заробљеници из Бугарске.

Пуковник Десуш и српски пуковник Аћимовић поздравили су их дирљивим говорима.

независне Пољске државе. Ту државу састављаће све територије, на којима се становништво по већини, изјасни да жели да припада тој држави.

IV

Северни Шлезвиг биће образован по своме статуту а према Прашком Уговору.

V

Исто тако народи са италијанске територије у Аустрији, које су до сада биле ван италијанског јединства, опредељиваће се сами. Сви ће бити присаједињени држави за коју се буду изјаснили.

VI

Питања свих аустријских народности и свих балканских народа решиће се по истом принципу, да народи управљају сами собом, било слободним образовањем федеративних држава, било независношћу заинтересованих група, а свима ће бити загарантовани начини слободног опредељивања.

VII

Интернационала је увек осуђивала колонијалну политику капиталистичких влада. Осуђујући је и даље, она је принуђена да призна стање

стари коме она није ни мало одговорна. Социјалистичка странка тражи за колонијалне уреднике најбољу заштиту против капиталистичке колонијализације.

Француска социјалистичка странка сматра да враћање колонија онима, који су их имали пре рата или замена колонија, не може бити никаква сметња за закључење мира.

УП.

Питање Алзаса и Лорена није територијално питање. Оно је питање права и у том облику оно се појављује пред Интернационалом, као и пред зараћеним странама.

У питању о Алзасу и Лорену више угледних Француза, пореклом из Алзаса и Лорена, упутили су вођи шведских социјалиста г. Брантингу један меморандум, излажући му своје осећање и своје гледиште на то питање.

Између осталог каже се у томе меморандуму: ми не можемо заборавити своје претке из Рајнско-Федерације, који су се 14. јула 1790 са федерацијама целе Француске, на Марсовом Пољу, заклели, да остају везани са Французима нераздрешивим везама браства. Ми нећемо да демантујемо наше очеве, који су 1871 изјавили у Бордоу, да Алзас и Лорен не желе да буду данш туђини.

Европа зна, да је јединство Француске, данас као и у прошлости, гаранција општег реда у свету и баријера против завојевања и инвазије. Мир који би био заснован на томе, да те две провинције остану под туђинском управом, не би био дефицитиван. Он би увек био узрок унутрашњих агитација и сталних и законитих узрока за рат.

Плебисцитом се неби постигло што се хоће, јер плебисцит неби уверио Немачку, која верује само у право силе. Па и ослобођена Немачка, ако би се она икада родила, увек би била са нама, тојест са француским Алзасом и Лореном, као што су то некада били велики немачки мислиоци, чију је ствар толико пу-

та до сада издала данашња социјална демократија.

Ми се сматрамо као квалификовани мандатори итд. итд. (Потписи).

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Цирих. — Два румунска државника, народни посланици Карп и Маргиломан, који су се пре рата увек истицали као германофили и који су, за време немачке инвазије у Румунију, остали код својих кућа, стигли су у Берлин после кратког борављења у Бечу.

Цирих. — Немачка влада је решила, да у току септембра и октобра буду две целе недеље без меса.

Њујорк. — Влада је одлучила да откупи целокупну жетву у 1917. години, како би могла боље контролисати потрошњу и како би спустила цене.

Цирих. — Фолксгајтинг и Форверц пишу да влада

жив покрет међу железничарима и радницима у бродарницама. Почиње се ширити пропаганда за општи штрајк, као једино средство да се што пре дође до мира.

РУМУНСКОМ НАРОДУ

Јаш, 16. августа

Поводом годишњице уласка Румуније у рат краљ Фердинанд је упутио народу један манифест, у коме каже, да румунски народ није објавио рат у циљу освајања, већ да ослободи своју браћу од мађарског јарма. Краљ одаје част храбрости трупа, које су и у најтежим тренуцима дале доказа о величини своје душе. Искушења, кроз која је земља прошла, нису ослабила њихову потпуну веру у коначну победу. Цео народ је решен, да се до краја бори, уз своје храбре савезнике, за народно уједињење и за триумф права и правде на свету.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМНИКЕ

Извештај од 15 сати. — На фронту Ене канонада са прекидима. Француском ватром изазвана је експлозија у депоима муниције у области Курткон. На верденском фронту доста јака канонада на сектору Авокур — кота 304. Французи су одбили немачке извиднице које су покушале да нападну француске линије северно од шуме Кориер. Број заробљеника, које су Французи добили у области Бомона од 13 августа износи 1470 са 37 официра.

Извештај од 23 сата. — Миран дан на целом фронту осим у области споменика у Ирбизу и на обема обалама Мезе, где је артиљерија активна и с једне и с друге стране.

ЕНГЛЕСКИ КОМНИКЕ

За време ноћи извршили смо више успешних испада северо

источно од Гулокура и југозападно од Илиша и заробили смо више људи. Југо источно од Лангермарка наше су трупе отерале непријатеља са једне јаке тачке, коју је држао управо према нашим положајима

Доцније. — Рђаво време траје и даље. Рано изјутра непријатељска зделења су бомбама напала наше положаје источно од Уставерне, али су одбијена са губицима.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМНИКЕ

На висоравни Ганзице борба је продужена и јуче. Пошто су сузбиле непријатељске заштитнице, наше су трупе напале једну јаку отпорну линију, која је унапред организована и коју непријатељ огорчено брани. На висовима источно од Горице нешто смо напредовали. У току дана за добили смо више од 100 заробљеника и више мигрљеза.

У битки је учествовало 246 аероплана. Једна ескадрила од 40 авиона бацила је, источно од Горице, више од 7000 кграма пројектила на непријатељске батерије у шуми Пајновици.

На красу артиљеријска борба и патролна акција. У области Стелвио (Трентин) у зору 14 августа, непријатељ је напао један од наших истакнутих положаја на глечерима код Вебриа и успели су да продру. Наше трупе су пак заузеле један виши врх са кога држе под својом ватром те положаје.

ДОГАЂАЈИ

МИЛАН ЈЕВРЕМОВИЋ.

У Африци је премирио Милан Јевремовић, наставник чачанске гимназије, зет нашег уредника. Био је један од врло вредних и интелигентних људи и изврсан друг. Бог нека га прости!

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПАРИЗ. — Г. Дивал, администратор листа «Боне Руж» ухапшен је као шпијун.

ПЕТРОГРАД. — Руски избори за Уставотворну Скупштину одложени су до 12 новембра.

ПАРИЗ. — Резултат француске офанзиве на Мези био је у томе, што је потпуно ослободила Верден, где се сада могу вратити становници и већ се варош може понова подићи, јер не пријатељ више не може пући варош.

ПАРИЗ. — «Нордајче Алгемајне Цајтунг» јавља да ће канцелар говорити о Папиној ноти на састанку комисије Рајхстага, данас у четвртак.

ПАРИЗ. — Јављају из Токиа, да је јапанска влада одбила да изда пасоше Јапанцима који су хтели да иду на конференцију у Штокхолм.

ЛОНДОН. — Одговарајући на једну интерпелацију лорд Роберт Цецил изјавио је у Доњем Дому, да су Папину ноту добиле све заробљене државе. Овом нотом Папа позива државе које ратују, да проуче услове за мир. Савезничке владе ће се саветовати о овом предлогу, пре него што одговоре на ноту.

ЛОНДОН. — Званично се јавља, да немачка влада врши притисак на белгиске социјалисте, да узму учешћа на конференцији у Штокхолму. Међутим белгиски социјалисти одлучили су да не учествују на конференцији, чак и кад би савезници послали своје делегате.

Рим. — Са италијанског фронта стигло је у Пешту 30.000 рањеника. Општина је одбила, да их прими у своје болнице, пошто се већ у њима налази 20.000 рањеника из Галиције и Буковине.

МОСКВА. — Генерал Корнилов примио је много угледних личности и честицао им што су казали војсци, да паролу у Москви није интернационалистичка, већ да она има у виду добро отаџбине и продужење рата до победничког краја. Свет је поздрављао генерала Корнилова. — Национална конференција има сад 2500 чланова.

БЕРН. — Канцелар Михаелис отпутовао је прошлог петка у Белгију, да сам види ситуацију у земљи. Он се већ вратио у Берлин.

ЛОНДОН. — Британска национална федерација војника и marinaца послала је енглеском краљу овакав телеграм: 25.000 marinaца и војника енергично протестују против шиљања делегата на конференцију у Штокхолм. Људи су врло слаби. Зар смо се ми тукли ни за што?

ПАРИЗ. — Француска влада израдила је пројекат за организацију будуће пољске војске. Она ће се споразумети са савезничким владама, да се створи пољска војска од пољских одељења која се налазе у свима савезничким војскама. Ова војска била би национална пољска војска, аутономна, хомогена и организована под високом заштитом свих савезника.

ХЕЛЗИНГСФОРС. — Канцеларија Сабора званично је објавила, да је идућа седница Сабора одложена до 29 марта идуће године.

ПЕТРОГРАД. — Сухомлинов је на саслушању изјавио да има имања преко милион франака. Јутрос је отпочело читање а ата.

Ги де Мопасан.

НОРМАЛСКА ШАЛА

(2)

Пред вратима жене су и стресале своје хаљине, дрешиле заставнице које су служиле као панталоне на њиховим шеширима, скидале огртаче и стављале их преко руку; затим су улазиле у кућу да би се потпуно опростиле ових драгулија. Сто је био постављен у великој кујни где је могло стати сто лица. Село се у два сата. Људи раскомаћени са засуканим рукавима, зајанурева лица, гутали су давени се. Жута јабуковача се сијала весела, светла и као позлаћена, у великим чашама поред вина, тамног вина, боје као крв.

Између сваког тањира било је празно место, место нор-

манско, са чашицом ракије која је бацала ватру у тело а веселост у главу.

С времена на време, по неки гост пун као бачва одлазио је до оближњих дрвета, повраћао, па се опет враћао са новом глађу.

Жене, с-ерљетне боје, затегнутих груди као лопта, надуване од главе до пете, остадоше из срамежљивости за столом. Али једна од њих, која је била на већој муци, изађе и повесе све остале за собом. Вратиле су се веселије, спремне за смеј. Грубе шале почеше.

Неагодне су биле те шале које су кружиле око стола, све на рачун брачне ноћи. Селачки

извор за шале био је празан. Већ сто година исте шале служе за исте прилике и ма да их је свако познавао, оне су служиле још и засмејавале оба реда званца.

Један старац викао је:

„Пугници з Мезиндон у кола“. А то направи урлање од веселости.

У дну стола четири момка, из суседства припремају младенцима шалу.

Један од њих, користећи се тренутном тишином, вишу.

Ове ноћи биће лов на дивљач по месечини!.. Реци Жане, јели истина да ћеш и ти ове ноћи ловити.

Младожена се нагло окрете:

Који су то који ће довити!

Други се поче смејати:

— О! ако се и лови, ти не-

ћеш остављати виог тога свој посао!

Цео се сто тресао од смеха, земља се тресла а чаше дрхтале.

Али младожена мислећи да се може користити његовом свадбом да се лови, постаде бесан.

Е нека само д љу.

Тада паде читав пљусак од двосмислених шала, које натераше младу, дрхтећи од очекивања да поцрвени.

Када су се попила бурад ракије свако оде на спавање; и млади супрузи уђоше у њихову собу на првом спрату, као што су све собе на мајурима, а како је било топло отворише прозор.

Мала лампа рђавог укуса, поклон жениног оца, светледа је на орману, и постела је била спремна да прими нов пар. (Свршиће се)

МАЛИ ОГЛАСИ

ПОМЕН

Светозар Веселиновић, саобраћајни чиновник велешке железничке станице, извештава сроднике и пријатеље, да ће у недељу 20. ов. м. давати полугодишњи помен у цркви Св. Саве, у 10 часова пре подне, својој доброј супрузи и плетенитој матери Ружици, која је умрла 20. фебруара ове г. у Ници. 2-4

ХОТЕЛ «АЛЕКСАНДРИЈА» налази се у непосредној близини хотела «Телеграф» и једини је, који је у том крају остао после пожара. Српска кујна, собе на расположењу. Препоручује Атанас Атанасијевић, хотелијер. 4-8

Г. ДЕ МАЈО, бив. директор француско српске банке у Скопљу, моли се да одмах дође у Српско Трговачко Друштво — хотел Кавала, преко пута грчке поште. 1-2